

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΙΤΣΙΛΚΑΣ
Δ Ι Κ Η Γ Ο Ρ Ο Σ
Δευκαλίωνος 9 – ΛΑΡΙΣΑ – Τ.Κ. 41 222
Τηλ. 2410 531269 - 610181 & 6932 751805 – Fax : 2410531269
e-mail : pitsilkas@yahoo.gr

Λάρισα 9-3- 2009

Αριθμ. Γνωμ. : – 393–

ΠΡΟΣ ΤΗΝ

ΕΔ.Ε.Υ.Α.

Παπακυριαζή 37-43 – ΛΑΡΙΣΑ

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η

ΘΕΜΑ : Ερώτημα της Δ.Ε.Υ.Α. σχετικά αίτημα υπαλλήλων της να ενταχθούν στο μισθολόγιο που προβλέπεται από την Κλαδική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας.

A.- Απαντώντας στο ανωτέρω ερώτημα, αναφέρω τα ακόλουθα :

Έχοντας υπόψη τις παρακάτω διατάξεις :

1.- Τις διατάξεις των άρθρων 3, 8, 10 και τις § 2 και 3 του άρθρου 11 του Ν. 1876/1990, (Φ.Ε.Κ. Α'27/1990), «Ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις και άλλες διατάξεις», σύμφωνα με τις οποίες :

Άρθρο 3 - Είδη συλλογικών συμβάσεων εργασίας και αρμοδιότητα σύναψής τους.

1. Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας διακρίνονται:
 - α. Σε εθνικές γενικές, που αφορούν τους εργαζόμενους όλης της χώρας.
 - β. Σε κλαδικές, που αφορούν τους εργαζόμενους περισσότερων ομοειδών ή συναφών εκμεταλλεύσεων ή επιχειρήσεων ορισμένης πόλης ή περιφέρειας ή και όλης της χώρας.
 - γ. Σε επιχειρησιακές, που αφορούν τους εργαζόμενους μιας εκμετάλλευσης ή επιχείρησης.
 - δ. Σε εθνικές ομοιοεπαγγελματικές που αφορούν τους εργαζόμενους ορισμένου επαγγέλματος και των συναφών προς το επάγγελμα αυτό ειδικοτήτων όλης της χώρας.
 - ε. Σε τοπικές ομοιοεπαγγελματικές, που αφορούν τους εργαζόμενους ορισμένου επαγγέλματος ή και των συναφών ειδικοτήτων συγκεκριμένης πόλης ή περιφέρειας.

2. Οι κλαδικές, επιχειρησιακές και εθνικές ή τοπικές ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές συμβάσεις δεν επιτρέπεται να περιέχουν όρους εργασίας δυσμενέστερους για τους εργαζόμενους από τους όρους εργασίας των εθνικών γενικών συλλογικών συμβάσεων.

3. Οι εθνικές γενικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας συνάπτονται από τις τριτοβάθμιες οργανώσεις των εργαζομένων και τις αναγνωριζόμενες ως ευρύτερης εκπροσώπησης οργανώσεις των εργοδοτών ή πανελληνίας έκτασης.

4. Οι κλαδικές συμβάσεις συνάπτονται από πρωτοβάθμιες ή δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις που καλύπτουν εργαζόμενους ανεξάρτητα από το επάγγελμα ή την ειδικότητά τους, ομοειδών ή συναφών επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου και από εργοδοτικές οργανώσεις, ειδικά όμως για τους εργαζόμενους στις τράπεζες, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν εργοδοτικές οργανώσεις του κλάδου, από μεμονωμένους εργοδότες που εκπροσωπούνται με κοινό εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο ή εκπροσώπους, εφ' όσον αυτοί οι εργοδότες καλύπτουν τουλάχιστον το 70% των εργαζομένων στον κλάδο.

Άρθρο 8 – Δέσμευση.

1. Οι εθνικές γενικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας καθορίζουν τους ελάχιστους όρους εργασίας που ισχύουν για τους εργαζόμενους όλης της χώρας.

Στους εργαζόμενους αυτούς περιλαμβάνονται και οι εργαζόμενοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

2. Οι υπόλοιπες συλλογικές συμβάσεις εργασίας δεσμεύουν τους εργαζόμενους και εργοδότες που είναι μέλη των συμβαλλόμενων συνδικαλιστικών οργανώσεων, τον εργοδότη που συνάπτει συλλογική σύμβαση εργασίας ατομικά και τους εργοδότες που συνάπτουν συλλογική σύμβαση εργασίας με κοινό εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο ή εκπροσώπους, όπως ορίζεται στην παρ.4 του άρθρου 43 του παρόντος.

3. Εφ' όσον ο εργοδότης δεσμεύεται από επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση εργασίας, οι κανονιστικοί όροι της ισχύουν υποχρεωτικά και στις εργασιακές σχέσεις όλων των εργαζομένων που απασχολούνται από τον εν λόγω εργοδότη.

Άρθρο 10 – Συρροή.

1. Αν η σχέση εργασίας ρυθμίζεται από περισσότερες ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις εργασίας, εφαρμόζεται η πιο ευνοϊκή για τον εργαζόμενο.

Η σύγκριση και η επιλογή των διατάξεων γίνεται κατά τις παρακάτω ενότητες:

- α) ενότητα αποδοχών,
- β) λοιπά θέματα.

2. Κλαδική ή επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση εργασίας υπερισχύει σε περίπτωση συρροής με ομοιοεπαγγελματική συλλογική σύμβαση εργασίας.

Άρθρο 11 - Προσγώρηση και επέκταση εφαρμογής.

2. Με απόφασή του, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας, ο Υπουργός Εργασίας μπορεί να επεκτείνει και να κηρύξει γενικώς υποχρεωτική για όλους τους εργαζόμενους του κλάδου ή επαγγέλματος συλλογική σύμβαση εργασίας, η οποία δεσμεύει ήδη εργοδότες που απασχολούν το 51% των εργαζομένων του κλάδου ή επαγγέλματος.

3. Την επέκταση μπορεί να ζητήσει και αρμόδια συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων ή των εργοδοτών με αίτησή της, που υποβάλλει στον Υπουργό Εργασίας. Η επέκταση ισχύει από την ημερομηνία της έκδοσης της απόφασης του Υπουργού και, στην περίπτωση που υπάρχει αίτηση, από την ημερομηνία υποβολής της.

2.- Την διάταξη του άρθρου 680 του Αστικού Κώδικα, σύμφωνα με την οποία :

Άρθρο 680 - Συλλογική σύμβαση εργασίας.

Με σύμβαση ανάμεσα σε εργοδότες ή ένωση εργοδοτών και σε εργαζομένους ή ένωση εργαζομένων (συλλογική σύμβαση εργασίας) μπορούν να καθορίζονται, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του νόμου, οι όροι με τους οποίους θα συνομολογούνται οι επιμέρους συμβάσεις εργασίας των ατόμων ή των ενώσεων που υποβάλλονται στη συλλογική σύμβαση.

Η συλλογική σύμβαση απαιτείται να καταρτιστεί εγγράφως.

Οι όροι των επιμέρους συμβάσεων εργασίας, που είναι αντίθετοι με τη συλλογική σύμβαση, είναι άκυροι, εφόσον δεν είναι ευνοϊκότεροι για τον εργαζόμενο, και στη θέση τους ισχύουν οι όροι της συλλογικής σύμβασης.

3.- Την από 10-6-2008 Κλαδική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας για τη ρύθμιση των όρων αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης όλης της χώρας, η οποία κηρύχθηκε υποχρεωτική δυνάμει της με αριθμό 58030/2711/2008 (Φ.Ε.Κ. 1657/Β'14-8-2008) απόφασης της Υφυπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

B.- Με βάση τα όσα εκτέθηκαν παραπάνω, από τα στοιχεία που έχουν δοθεί και σε συνδυασμό με τις προεκτεθείσες διατάξεις, αναφέρω τα ακόλουθα :

Με το νόμο 1876/1990, που ίσχυσε δύο μήνες μετά τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως την 8.3.1990 (άρθ. 35 του νόμου αυτού και ΑΥ Εργασίας 12386/1990 ΦΕΚ Β` 189/22.3.1990), ρυθμίστηκαν οι ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 3, 8, 10 και 11 του νόμου αυτού προκύπτουν τα εξής:

α) Καθιερώνεται με το άρθρο 3 παρ. 1 περ. β` και παρ 4 για πρώτη φορά ο θεσμός της κλαδικής ΣΣΕ που αφορά τους εργαζομένους περισσότερων ομοειδών ή συναφών εκμεταλλεύσεων ή επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου ορισμένης πόλης ή περιφέρειας ή και όλης της χώρας, με κοινό σημείο αναφοράς το ομοειδές ή συναφές του κλάδου της εκμεταλλεύσεως ή επιχειρήσεως από της πλευράς της εργοδοσίας ανεξάρτητα από το επάγγελμα ή την ειδικότητα των εργαζομένων σ` αυτές.

β) Με το άρθρο 8 παρ 1 έως 3 επιβεβαιώνεται ο κανόνας ότι κριτήριο δεσμεύσεως από μια συλλογική σύμβαση, πλην των εθνικών και των επιχειρησιακών, είναι η ιδιότητα του μέλους των συμβαλλομένων οργανώσεων, δηλαδή ότι η δέσμευση από συλλογική σύμβαση στηρίζεται στη βούληση των συμβληθέντων προσώπων. Για να καλυφθεί από τη ρύθμιση μιας συλλογικής συμβάσεως, (πλην των εθνικών και επιχειρησιακών), μια ατομική σχέση εργασίας, είναι αναγκαίο να δεσμεύονται και τα δύο μέρη της, με το να ανήκουν αντίστοιχα στις επαγγελματικές οργανώσεις που τις υπέγραψαν. Εάν το ένα μόνο μέρος δεσμεύεται, τότε στη σχέση τους δεν ενεργεί η συλλογική σύμβαση, με εξαίρεση τις εθνικές γενικές και τις επιχειρησιακές.

γ) Με το άρθρο 10 & 1 καθιερώνεται η ισχύς της πλέον ευνοϊκής για τον εργαζόμενο ΣΣΕ στην περίπτωση όμως που συντρέχει "πραγματική συρροή" δυο ΣΣΕ, αν δηλαδή και τα δυο μέρη της ατομικής σχέσεως δεσμεύονται από τις συρρέουσες συλλογικές συμβάσεις, είτε επειδή είναι μέλη των συμβληθεισών οργανώσεων, είτε γιατί έχει επεκταθεί το πεδίο ισχύος μιας ή περισσότερων συλλογικών συμβάσεων έσω της συνυπογραφής, της προσχωρήσεως ή της κηρύξεως της ως γενικά υποχρεωτικής. Αν κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει, εφαρμόζεται μόνο η συλλογική σύμβαση που έχει τις προϋποθέσεις να τη δεσμεύει.

δ) Με το άρθρο 11 παρ. 2 εδ. α` εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Εργασίας να επεκτείνει με απόφασή του και να κηρύσσει γενικά υποχρεωτική για όλους τους εργαζομένους του κλάδου ή του επαγγέλματος τη συλλογική σύμβαση εργασίας. Με τη ρύθμιση αυτή (παρόμοια με εκείνη του προϊσχύσαντος δικαίου των διατάξεων των παρ 1 και 2 του άρθ. 4 του ν.δ. 186/1969, της παρ. 1 του άρθρου 2 και της παρ. 2 του άρθ. 5 του ν. 3239/1955), εκτείνεται η ισχύς της ΣΣΕ και πέρα από τα μέλη των εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων που την έχουν συνάψει, στους εργοδότες και εργαζόμενους του κλάδου ή επαγγέλματος

που η σύμβαση αυτή αφορά, οι οποίοι θα μπορούσαν να είναι μέλη των οργανώσεων που μετείχαν στη σύναψή της. Αυτό σημαίνει, ότι με την κήρυξη μιας συλλογικής συμβάσεως γενικά υποχρεωτικής δεν διευρύνεται το πεδίο ισχύος της όπως η ίδια το καθόρισε, από πλευράς επαγγελματικού πλαισίου και κλάδου ή τοπικού πεδίου ισχύος της, ούτε μπορεί να γίνει υπέρβαση του επαγγελματικού πλαισίου της ή του προσωπικού της πεδίου, ώστε να ισχύσει και σ' ανάλογους επαγγελματικούς κλάδους εργοδοτών που δεν υπάγονται, ούτε ταυτίζονται με τον επαγγελματικό κλάδο των εργοδοτικών οργανώσεων του είχαν αρχικά συμβληθεί.

ε) Ο θεσμός αυτός της επεκτάσεως του εδ. β' της παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν. 1876/1990 με την εγκατάσταση ομοιόμορφων όρων εργασίας στο σύνολο των μισθωτών ορισμένου επαγγέλματος αποτελεί εκδήλωση του πνεύματος από το οποίο γενικά διέπεται το εργατικό δίκαιο για την ίση μεταχείριση των μισθωτών που παρέχουν του αυτού είδους εργασία. Εξ άλλου, ο θεσμός της επεκτάσεως του εδ. α' της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 1876/1990 για τις λοιπές ΣΣΕ, ιδιαίτερα δε τις κλαδικές, αποβλέπει στην αποφυγή της αναπτύξεως των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού μεταξύ ομοειδών επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου, που θα στηριζόταν στην ευκαιριακή και εκούσια υπαγωγή τους ή όχι σε μια συλλογική ρύθμιση.

Έτσι, από τη διαπνέουσα ολόκληρο το εργατικό δίκαιο γενικότερη αρχή της προστασίας των μισθωτών συνάγεται ότι η αρχή της εύνοιας υπέρ αυτών δεν εφαρμόζεται μόνο στη σχέση ΣΣΕ και ατομικής συμβάσεως, αλλά και στη σχέση περισσοτέρων πηγών (νόμου, ΣΣΕ, κανονισμού, ατομικής συμβάσεως) διαφορετικής ιεραρχικής βαθμίδας που ρυθμίζουν την εργασιακή σχέση (βλ. και άρθρο 7 παρ. 3 του ν. 1876/1990, όσον αφορά τη σχέση ΣΣΕ και νόμων). Στην περίπτωση αυτή η ρύθμιση της ασθενέστερης πηγής μπορεί να αποκλίνει από τη ρύθμιση

της ισχυρότερης, μόνο όμως προς το συμφέρον των εργαζομένων. Για την εφαρμογή της αρχής της εύνοιας υπέρ των μισθωτών κατά τη συσχέτιση ΣΣΕ ή άλλης πηγής, ως ρυθμιστικού παράγοντος της εργασιακής σχέσης και ατομικής συμβάσεως και γενικότερα κατά τη συσχέτιση των διαφόρων πηγών μεταξύ τους, οι αποδοχές συγκρίνονται ως μία ενότητα, αφού, εκτός αντίθετης ειδικής ρύθμισης, δεν είναι δυνατή η επιλεκτική αναζήτηση τμήματος αποδοχών από τη μία πηγή και άλλου από διαφορετική πηγή, διότι δεν είναι επιτρεπτή η σύγχρονη εφαρμογή όρων των πηγών αυτών ως προς την ενότητα των αποδοχών.

Συνεπώς, οι όροι της Κ.Σ.Σ.Ε., εφόσον είναι ευνοϊκότεροι, επικρατούν των αντίστοιχων όρων των λοιπών συμβάσεων.

Εν προκειμένω, έντεκα (11) εργαζόμενοι της Δ.Ε.Υ.Α., οι οποίοι μέχρι σήμερα αμείβονται σύμφωνα με τον τρόπο αμοιβής που είχε καθορισθεί με την με αριθμό 23/27-12-1994 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α., με την από 26-9-2008 αίτησή τους προς το Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης, ζητούν να αμείβονται πλέον σύμφωνα με την Κλαδική Σύμβαση Εργασίας των εργαζομένων στις Δ.Ε.Υ.Α. όλης της χώρας.

Με δεδομένο τα παραπάνω αναφερόμενα, ειδικότερα δε, την κήρυξη της Κλαδικής Σ.Σ.Ε. ως υποχρεωτικής και εφόσον οι όροι της Κλαδικής αυτής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας είναι ευνοϊκότεροι από τους όρους της σύμβασης με την οποία μέχρι σήμερα οι εργαζόμενοι της επιχείρησης αμείβονταν, καταλήγω στην άποψη ότι το, σχετικό αίτημα των εργαζομένων της Δ.Ε.Υ.Α. θα πρέπει να γίνει δεκτό.

Ο νομικός σύμβουλος της Ε.Δ.Ε.Υ.Α.